

agent

EESTI KUNSTIMUUSEUMI AJALEHT
NR 13 DETSEMBER 2007

**Joan Miró. Nimeta. 1975/1978. Õli ja pliiats
vineeril. Fundació Pilar i Joan Miró a Mallorca**

Näitus "Joan Miró maastikud" on Kumu
kunstimuseumis avatud 9. märtsini 2008

Joan Miró. Nimeta. Dateerimata. Akrüül Iouendil. Fundació Pilar i Joan Miró a Mallorca

Müstiline Miró

Hispaaniast on pärit mitmeid erakordseid talente, kes on oma loominguga kujundanud Euroopa kunstilugu – Velázquez, El Greco, Goya, Gaudí, Picasso, Dalí. Neil kõigil on olnud äärmiselt suur mõju järgnevate põlvete kunstile ja nende hulka kuulub ka maailmakuulus ning kõrgelt hinnatud Joan Miró (1893–1983).

oma kaasagsetest Picassost ja Dalíst eristas Miró tema reserveeritus, kinnine ja ettevaatlik iseloom. Vaatamata sellele räägivad nii Miró maalid kui ka graafika ja skulptuur pidevast eksperimenteerimisest, julgusest luua oma enese kaanoneid talle tähtsa harmoonilise terviku nimel.

Miró tagasihoidliku natuuri all pulbitses kunstigeniuses. Kuuludes modernismiaja avangardkunstnike hulka, teoretiseerides uute kunstivormide (neljastruumiline maal, gaasiskulptuur) üle, põimis ta samal ajal oma töösse kodukoha Kataloonia rikast rahvakultuuri, leidis inspiratsiooni esiaegsetest koopajoonistustest ning keskagsest katalaani religioosset kunstist. Kõige enam on Miró tuntud aga sürrealistina.

Surréalisme

Prantsuskeelse sõna *surréalisme* võttis esimesena kasutusele moosda kunsti apologet Guillaume Apollinaire 1917. aastal, täpsema sisu andis sellele arstiharidusega kirjanik ja sürrealistide rühmituse asutaja André Breton 1924. aastal ilmunud esimeses sürrealistide manifestis. Väljaspool Prantsusmaad võeti sõna kasutusele küll prantsuskeelsele kujul, kuid suuremalt osalt läks mõiste algupärane tähendus kaduma. Esimeses manifestis seletab Breton sürrealismi kui vahendit, mis ühendab teadvuse ja alateadvuse – kaks vastandit – üheks absoluutseks reaalsuseks, ülireaalsuseks.

Sürrealism oli esimene kunstivool, millel oli kindel toimimiskava, liikmeskond ning mille pretensioon oli olla pigem maailmavaade kui lihtsalt kunstivõi kirjandusstiil. Liikumisel olid suured ühiskondlik-politilised ambitsioonid: tsivilisatsiooni alustalade ning kehtiva kultuurimudeli lammutamine, kunsti ja elu piiride ähmastamine. Kunstiks loeti kõike seda, mis võimaldas spontaanset eneseväljendust.

Sürrealismi eelkäijaks võib pidada Esimese maailmasõja ajal tegutsenud dadaistide rühmitust. Erinevalt kaootilisest ja destruktiivsest dadast oli sürrealism programmilisem ning konstruktivsem. Mõlemal olid aga ühised eesmärgid – provokatsioon ja kriitika väikekõnalanlaste arvel ning nende meelest etableerunud modernismi alustalade kõigutamine.

On oluline teha vahet sürrealistide rühmitusel ning sürrealistlikul kunstil. Sürrealistide rühmitus moodustati eelkõige kirjandusliku rühmitusena ning esimeses sürrealismi manifestis oligi peamiselt juttu sürrealistlikust luulest ja kirjandusest. Esialgu jäi lahtiseks, milline peaks olema sür-

realistlik kujutav kunst ning kuidas seda teostada. Võib öelda, et sürrealism sai alguse kolme mehe – Bretoni, Louis Aragoni ja Philippe Soupault' – automaatselt kirjutamise eksperimentidest 1917. aastal. Need põhinesid vabal, alateadvuslikul sõnade voolul, mis pandi kirja ise või kaaslaste abiga. Automatismist saigi sürrealismi üks põhilisi loominguapraktikaid. See tehnika eeldas mõis-

tuse kontrolli hülgamist, mille saavutamiseks simuleeriti hallutsinatsioone või viidi end mõnel muul viisil (pool-uni, alkohol, narkootikumid) transilähedasse seisundisse.

Kui Mirólt küsiti, kuidas sai temast sürrealist, olevat ta vastanud: "Hispaanlasel ei ole vaja sürrealistiks saada, ta juba on irratsionaalne."

tuse kontrolli hülgamist, mille saavutamiseks simuleeriti hallutsinatsioone või viidi end mõnel muul viisil (pool-uni, alkohol, narkootikumid) transilähedasse seisundisse.

realistlik kujutav kunst ning kuidas seda teostada.

On oluline teha vahet sürrealistide rühmitusel ning sürrealistlikul kunstil. Sürrealistide rühmitus moodustati eelkõige kirjandusliku rühmitusena ning esimeses sürrealismi manifestis oligi peamiselt juttu sürrealistlikust luulest ja kirjandusest. Esialgu jäi lahtiseks, milline peaks olema sür-

tuse kontrolli hülgamist, mille saavutamiseks simuleeriti hallutsinatsioone või viidi end mõnel muul viisil (pool-uni, alkohol, narkootikumid) transilähedasse seisundisse.

Teiseks peamiseks ideallikaks sürrealismis oli unenägu. Freud'i psühholoogiast oli teada, et unenäod on kõige puhtamad ja vabamad alateadvuse peegeldused. Unenägu kui mõistuse poolt tsemseerimata nähtus oli sürrealistide järgi palju reaalsem kui mõistuse poolt konstrueeritud, suures osas kunstlik ja loomuvastane tegelikkus. Sürrealistid hülgasid positivismi, realismi ja ratsionaalsuse kui teadmisi ja reaalsust limiteerivad süsteemid. Nad pidasid läänemaailma kultuuri repressiivseks, inimeste tõelisi tunde ja ihasid allasuruvaks. Sellele vastavalt löid nad ka oma maailmakaardi, kus kogu anglosaksi maailm oli kujutatud väga väikeselt, mõned lääneriigid kaotati kaardilt üldse. Vastandina läänemaailmale toodi esile hoopis Mehhiko, Venemaa, Alaska, Hiina ja Aafrika.

Miró sürrealism

Kui Mirólt küsiti, kuidas sai temast sürrealist, olevat ta vastanud: "Hispaanlasel ei ole vaja sürrealistiks saada: ta juba on irratsionaalne." Tõenäoliselt pidas kunstnik siin silmas müstilist Kataloonia maastikku, hispaania fantastilis-religiooset kultuuripärandit ning teda ümbritsenud ühiskonda, kus normaalsus ja parannaalsus tihti kokku sulasisid.

Sürrealismi doktriinidesse Miró ei süvenenud ning ametlikult ei astunud ta kunagi rühmituse liikmeks. Küll aga esines ta koos nendega mitmetel näitustel. Rühmitusega sidus Miró tema huvi juhuse, automatismi ja alateadvuse vastu ning luule ja kunsti ühendamise idee. André Breton on nimetanud Miró'd kõige sürrealistlikumaks sürrealistide hulgast. Miró stiil oli küll erinev nn akadeemiliste sürrealistide, näiteks Dalí omast, kuid tema töömeetodid olid alateadvuslike seisundite paljastamiseks samavõrra efektiivsed.

Joan Miró loomingut võib nimetada abstraktseks või orgaaniliseks sürrealismiks. Kunstniku abstraksionism põhineb siiski reaalsetel vormidel. Töö käigus andis ta neile oluliselt lihtsustatud vormidele oma kujunditele iseloomuliku biomorfse kuju. Tuleb märkida, et Miró ei olnud nii meisterlik joonistaja nagu näiteks Picasso, kuid see tuli talle pigem kasuks originaalse, naiivistliku, mängulise kunstikeele väljakujundamisel.

Omapärane värvikeel on Miró loomingus üks tunnismärkidest. Erksate ja rõõmsate toonide kõrval on kunstniku töös alati olnud olulisel kohal must värv – põhiliselt on sel korrastav ja rõhutav funktsioon, kuid see võib esine-

da ka kogu teose domineeriva värvina. Miró maalide suured ühevärvilised värviväljad tõstavad esile ja väärtustavad tühja pinda Iouendil. Peaaegu kogu tema looming on omamoodi pilt-kiri kodeeritud märkidest ja sümbolitest, mida ta samastas allasurutud katalaani keele ja kultuuriga.

Miró oli sügavalt vaimne kunstnik. Seda soodustasid nii tema lapsepõlve religioosed kogemused, romantiline tülpimus reaalsest maailmast kui ka pidevad haiglaslikud tujumuutused. Küllap leidis ta just viimastest põhjuse ja vajaduse kunstiliseks väljenduseks, mis andis talle võimaluse tõmbuda päriselust eemale, sukelduda fantaasiamaailma. Miró jaoks oli kunstitegemine omamoodi religioosne tseremoonia, vaimseks rituaaliks ettevalmistumine. Carl Gustav Jung on kirjutanud, et kunstniku ülesandeks on taastada side inimese ja vaimsete jõudude vahel, mis on kultuuri poolt maha surutud. Samuti tõdes ta, et tihti peab kunstnik ohverdama oma õnne ja heaolu, et muutuda kunsti tööriistaks ja väljendada kollektiivse psüühe sümboleid. Miró lähtus samadest ideedest, pidades kannatust elu loomulikuks osaks. Ta on öelnud, et kunstnik peab hülutama individuaalsuse ning püüdlema anonüümse kunsti poole, väljendamaks kollektiivset alateadvust.

Anonüümse kunsti idee juurde jõudis oma kuulsuse tipul olev Miró tagasi ka 1960.–1970. aastatel. Oma loomingus viimasel kahel kümnendil, mida kajastab Kumus olev näitus, pöördub vanameister uuesti kunagi tema huviorbiidis olnud lastejoonistuste ja nn primitiivide kunsti poole. Kunstnik rõhub lihtsusele ja selgusele ning tema viimastes töödes on tunda rahu, mille ta leidis alles vanaduses oma kodukohas Mallorcal töötades.

RAGNE NUUK
KUMU SUURE SAALI PROJEKTUURT

Näitus "Joan Miró maastikud" on Kumu Suures saalis avatud 9. märtsini 2008.

21. novembril 2007. aastal asutati Eesti Kunstimuuseumi Sõprade Selts. Selline toetajate ühendus on olemas paljudel maailma muuseumidel ja ka mitmel muuseumil Eestis. Idee seltsi loomiseks tekkis juba 1990. aastate keskel, valmisid ka põhikirid ja muud vajalikud dokumendid, kuid asjast asja ei saanud. Küllap ei olnud ühiskond veel valmis tegelema elitaarkultuuri probleemidega ja kunstimuuseumi enda tollased võimalused ei suutnud pakkuda kaugeltki mitte seda, mida oma tegevustega võimaldab tänane Eesti Kunstimuuseum.

Asutamiskoosolekul osales palju eesti kunstimaailmas tuntud tegijaid. Valiti juhatus, kuhu kuulusid Enn Kunila, Kai-Riin Meri, Kersti Tiik, Tarmo Saaret ja Alur Reinans. Seltsi juhatamine usaldati Enn Kunilale ja asejuhatajaks valiti Kai-Riin Meri. Eesti Kunstimuuseumi Sõprade Seltsi põhikirid on vastu võetud ja ootame seltsi ametlikku registreerimist. Avalduse seltsi astumiseks on esitanud juba üle saja inimese.

Traditsiooniliselt on muuseumisõprade seltsid muuseumide toetajad eelkõige materiaalses mõttes osamaksude kaudu. Eesti noores ja arenevas ühiskonnas vajame meigi majanduslikku, aga kindlasti ka moraalselt toetust nii mõnelegi oma ettevõtmisele. Eriti oluliselt pean seda, et selts ühendab väga erineva tausta ja tegevusvaldkonnaga inimesi, kes on muuseumi edukast toimimisest ja heast käekäigust ka sisuliselt huvitatud. Omaltpoolt pakume meie sõpradele huvitavaid haridusprogramme ja ajaveetmisvõimalusi. Soovin Eesti Kunstimuuseumi Sõprade Seltsile head käekäiku ja pikka iga.

Aasta 2007 on koos oma murede ja rõõmudega lõppemas. Tänaan kõiki meie koostööpartnereid, sponsoreid, annetajaid ja muuseumikülalastajaid eduka aasta eest. Jõudu edaspidiseks ka kõigile kolleegidele.

Marika Valk
Eesti Kunstimuuseumi peadirektor

hiit

Legendaarsed maalid kohvikule Tallinn

FOTO STANISLAV STEPASKO

Adamson-Eric. Maalid kohvikule Tallinn, 1967–1968. EKM Sarja võib näha Adamson-Ericu muuseumi püsiekspositsioonis.

Adamson-Ericu maalid kohvikule Tallinn on ajatu ja isikupärane teosena olnud vaatajate huviorbiidis juba 40 aastat, kuigi seintele, kuhu maalid olid planeeritud, need tegelikult kunagi ei jõudnudki.

Levinud on aastakümnete jooksul ringleva lüüdi legendid omaaegse menukoha ja mõnusa kohviku Tallinn teise korruse sisekujundusest, kus seintel rippusid tühjad pildiraamid. Tegelikult on olemas ka raamidega seotud maalid ja vanema põlve kultuurirahva hulgas inimesi, kes teavad lugu täpselt.

Adamson-Ericu loomepärandi üks hitte on paarikümnest abstraktsest maalist koosnev komplekt Harju tänaval olnud kohvikule. Aastad olid siis 1966–1968. Ettepaneku sarja loomiseks tegi vanameistrile kohviku ruumikujundusprojekti autor ja hea peresõber Vello Asi, võlutuna Adamson-Ericu 1960. aastate alguses loodud fantaasiarikka dekooriga abstraktsetest glasuurmaalidega metallplaadidest, mis olid oma värskeusega tähelepanu pälvinud. Menukohviku sisustuse kaasajastamiseks valmis Adamson-Ericul paarkümmend abstraktset maali, kõik hoolikalt tagaküljel nummerdatud ja autori poolt erilise raamiprofiiliga varustatud.

Adamson-Eric on koloristlikult peene, mängulise ja maalilisi kujundeid varieeriva

abstraktse sarja loomisel olnud heas loomingu- ja vormis ja komplekt mõjub nooruslikult värskele. Paraku ei leidnud meistritele omaste kompositsiooniliste otsingute ja eripäraste kujundimängudega värvikas maaliline sari kunstinõukogu poolt armu ning vanameistril paluti kogu sari lahendada uuesti. Komisjoni põhjendus oli tänapäeva mõistes jabur, ent toona otsuse jõuga: "nõukogude inimestele avalikku ruumi sobimatu nonfiguratiivne kunst".

Adamson-Eric hakkas stiliseeritud figuure sobitama samade pildiformaatidega teise komplekti, et liita see sarja üheks osaks, kuid paraku oli saatusel oma plaan ja maaliline manifestatsioon abstraktsetes võtmes jäi viimaseks tema loomingus.

2008. aasta on Adamson-Ericu muuseumile eriline, sest möödub 25 aastat muuseumi avamisest Tallinna vanalinnas ja 40 aastat kunstniku surmast 1968. aasta 2. detsembril. See aasta toob mitmeid põnevaid näituseid, kuid põhiekspositsiooni üks publikulemmikuid läbi aastakümnete on ikkagi maalid kohvikule Tallinn.

ÜLLE KRUUS
ADAMSON-ERICU MUUSEUMI DIREKTOR

tulipunktis

FOTO ARNE MARIK

Muuseum on oma olemusest positiivses tähenduses konservatiivne institutsioon. Riiklik muuseum on paik, kus tagatakse rahvuse ja riigi kõige olulisemate varade, rahvusliku mälu ja identiteedi aluste säilimine ning teaduslik uurimine.

Selleks, et muuseum täidaks efektiivselt mäluasutuse kõiki rolle, ei piisa ainult entusiasmist ja professionaalsusest. Selleks vajatakse kõige muu kõrval vahendeid, milleks – olgu see otse välja öeldud – on enamasti raha.

Eesti Kunstimuuseumile kui riiklikule muuseumile tagab riik püsiva finantseeringu, toetades kõiki muuseumi funktsioone ja garanteerides nende jätkumise. Alati ei piisa sellest kõigi muuseumi tegevuste rahastamiseks – soovitakse ellu viia efektsmaid näituseplaanide, sooritada enam kunstiteoste. Rääkimata muudest tegevustest, mida EKM väga tänuväärset arendab – olgu nendeks näiteks haridusprogrammid või Kumu auditooriumi suurepärase loengu- ja filmiõhtud.

tegelikus igapäevaelus sponsorite probleemiga toime tulla.

Sponsorluse teema tekitab sageli kirglikke vaidlusi ning eks tõde asub – nagu ikka – kusagil keskel. Ideaal on piisav riiklik finantseering, mille puhul ei peaks tegelema lisatulude hankimisega ning sellest tulenevate probleemidega. Tegelikuses pole nii õnneliku saatusega vist mitte ükski ambitsioonikam riiklik muuseum ei Eestis ega mujal. Sponsorlus kui üks lisasissetuleku allikaid võimaldab muuseumil teostada projekte suuremas mahus.

Vaieldamatult võib EKM oma tegevuses toetuda ka sponsorite abile. Mingit ametlikku keeldu selles suhtes ei eksisteeri. Kindlasti on aga nii muuseumile kui ka potentsiaalsele toetajale vajalik kirjaliku kokkuleppe sõlmimine, kus fikseeritakse mõlema osapoole ootused ja kohustused. Erakapitali huvi on end soliidse ja usaldusväärse partneri kaudu reklaamida ning seda ei saa neile pahaks panna. Sponsoriks olemine võib äriettevõtte (või miks mitte ka üksikisikute) jaoks olla prestiiži ja kultuursuse rõhutamine

sponsorlepingu korral tasub pigem kasutada "üheksa korda mõõda" taktikat. Ei saa unustada, et ka sponsor ootab võrdset ja ausat partnerit.

Muuseum omalt poolt peab sponsoreid ja koostööpartnereid esile tõstma ning võimalusel neile vastu tulema. Kindlasti aga peaks olema ettevaatlik muuseumi ruumides korraldatavate üritustega, sest paratamatult seotakse need sündmused EKM-i nimega.

Samas on siiski ka mainimist väärt kaunis sõna "metseenlus" – ehk siis mõte, et muuseumi toetamine võiks olla altruistlik ja hea tahtega seotud tegevus. Hiljuti sai asutatud EKM-i sõprade klubi. Sarnaseid ühendusi on loodud enamiku maailma suuremate kunstimuuseumide juurde. Ka see on üks võimalus toetajate leidmiseks, kuna võib eeldada, et klubisse liikmeks astuda soovivad inimesed on kunstist ja muuseumi heast käekäigust kõige positiivsemas mõttes huvitatud.

Siinkirjutatu tundub kindlasti paljudele enesestmõistetavate tõe-üle-kordamisena, kuid sageli kipume igapäevaelus just neid kõige lihtsamaid asju unustama. Usun, et lähtudes sisemisest eetikast, tervest mõistusest ja südame-tunnistusest on 99% võimalik teha õigeid otsuseid. Alati võib nõu küsida, uurida teoreetilisi käsitlusi või õppida teiste muuseumite praktikast.

Eesti Kunstimuuseumi võiks selles kontekstis veidi mänguliselt võrrelda püsiekspositsioonis olevate baltisakslaste portreedega – neil kujutatud inimesed olid teadlikud oma väärikusest, nende jaoks olid aumõiste ja kokkulepped pühad, nad hindasid oma päritolu ja perekonda. Kõlbeline puhtus ja eetika olid iseenesestmõistetavad. Haritud literaatidena olid nad samas altdil kütalislahkusele, uuendustele ja ühis-tegevusele. Ka muuseum on sarnaselt väärikas, oma positsioonist teadlik ja ei tohi lasta end ahvatleda odavatest või kahemõttelistest pakkumistest. Eetika, hoiak ja väärikus ei luba.

HELENE TEDRE
EV KULTUURIMINISTRIUMI
KUNSTINÕUNIK

Kirjastusuudiseid

TULEKUL

Ann Audova. Sinililled ja nägu. 1938–1939. Eda Hinno kogu

Ann Audova. Kumisev valgus

Kataloog tutvustab Ann Audovat (1904–2001), üht eesti kunsti erandlikumat isiksust, kes saavutas varakult muljetavaldava isepäisuse nii elus kui ka loomingus. Tema suvel Adamson-Ericu muuseumis eksponeeritud töid analüüsivad tundlikult Enn Lillemets ja Ülle Kruus, tõestades, et kunstniku käsitluses võivad peade, akte ja saabaste kõrval saada eksistentsiaalse tähenduse ka lillemotiivid, kui

need on kantud pühendunud otsingutest. Võttes abiks mikrolühid, annab Audova maalitehnikast ülevaate maali konservator-restauraator Maris Klaas.

Koostajad Enn Lillemets, Ülle Kruus
Kujundus Aadam Kaarma
Eesti ja inglise keeles, illustreeritud

Kalender 2008 Popkunst Eestis

Kalendris on reprodutseeritud 1960. aastate lõpust ja 1970. aastate algusest pärinevad eesti kunstnike teosed, mis tõlgendavad omal viisil tolleaegset Lääne popkunsti. Esindatud on eri tehnikad – nii maal ja graafika kui ka popkunstile iseloomulikud kollaaž ja assamblaaž. Teoste autorid on Jüri Arrak, Herald Eelma, Ülevi Eljand, Alex Kütt, Leonhard Lapin, Malle Leis, Urmas Ploomipuu, Kaljo Põllu, Andres Toits, Aili Vint, Toomas Vint, Tõnis Vint.

Kujundus Külli Kaats
Kaanel: Leonhard Lapin. Jänku suudlus. 1970. Detail. EKM

Kalender 2008 Kadriorg 290

Suureformaadiline kunstikalender on pühendatud Kadrioru lossi- ja pargiansamblike. Eesti barokkarhitektuuri pärl ja seda ümbritsev park on lummanud tallinlasi ja linna külalisi ligi kolm aastasadu Kadrioru sünnipäevaks peetakse 22. juulil 1718, mil Vene tsaar Peeter I pani koos itaallasest arhitekti Niccolò Michettiga paika lossi ja pargi asukoha.

Kujundus Tiit Jürma
Välja antud koostöös MAP Eesti ASiga

Selleks, et muuseum täidaks efektiivselt mäluasutuse kõiki rolle, ei piisa ainult entusiasmist ja professionaalsusest. Selleks vajatakse kõige muu kõrval vahendeid, milleks – olgu see otse välja öeldud – on enamasti raha.

Rahvusvahelise muuseumide eetikakoodeksi järgi peab juhtkonnal olema välja töötatud poliitika omatulu (nt teenuste ja toodete müük, toetused) saamiseks riikliku finantseerimise välistest allikatest. Koodeksis rõhutatakse, et vaatamata sissetuleku allikatele, peab muuseum jääma oma programmide, näituste ja tegevuste sisu, rikkumatuse ja terviklikkuse kontrollijaks. Lisasissetulekule rajatud tegevused ei tohi kompromiteerida avaliku institutsiooni standardeid ega mainet.

Nii lihtne see ongi. Sõnades on seda muidugi kergem väljendada kui

küsimus. Samuti vastupidi – toetajate ringis väarikate ja usaldusväärsete ettevõtete omamine on kasulik ka EKM-ile. Miks mitte leida sünergia koostöös usaldusväärse partneriga, kui mõlemal on võrdne roll.

Viidates veel kord muuseumide eetikakoodeksile, peab kindlasti rõhutama, et ei tohi end siduda halva renoveeringu ja ebausaldusväärse ettevõttega, rääkimata kriminaalse minevikuga asutustest. Eks see meenutamine veidi lapsikult kõlab, kuid paraku on renoveeringu inimese kui ettevõtte puhul kahjuks kergelt määratav. Ning selle taastamine sageli erakordselt raske. Pikemaajalise

Kogude uudised

LEIB, SOOLAPURK JA KALA

Adamson-Ericu muuseumi fond on aastate jooksul täienenud mitmete märkimisväärsete teostega. Lisaks kunstniku lese Mari Adamsoni annetatud enam kui tuhandele eksponaadile on muuseum ka viimasel ajal saanud mitmeid haruldasi kingitusi. Praeguseks läheneb Adamson-Ericu muuseumi teoste arv 2000-le.

Adamson-Eric (1902–1968) oli eakaaslaste meenutuste järgi helde kinkija. Tema elus oli pikki perioode, mil ta elas väljaspool Eestit, ja rännuteed kandsid teda mitmetesse Euroopa piirkondadesse. Tema teoseid on muuseumides Soomes, Rootsis, Prantsusmaal ja mujalgi mitmetes riikides asuvas erakogudes. Ühe suurema hulga teoseid andis Adamson-Eric aga 1930. aastate algul USAs eksponerimiseks kaasa oma kunstnikust sõbratarile Margaret Lefrancile. Keegi ei tea täpselt, kas plaanitud näitus ka teoks sai, kuid ligi poolsada kunstnikule kuuluvat taieist olid pärast II maailmasõda ikka veel Ameerikas. Adamson-Ericul oli õnneks säilinud piltide

Adamson-Eric. Leib, soolapurk ja kala. 1928. EKM

nimestik ja nii on osutunud võimalikuks, et Helge ja Bruno Laan Los Angelesest on viimase 15 aasta jooksul mitmeid maale, akvarelle ja joonistusi Eestisse tagasi toimetanud. Käesoleva aasta suvel röömustasid nad muuseumiperet natüürmordiga aastast 1928.

1928. aasta oli Adamson-Ericu loomingus väga viljakas, sellesse aega jääb ka suurem läbimurre näitustel esinemise osas. Toimus noorte Pariisi eesti kunstnike grupi näitus Oslos, kus koos Adamson-Ericuga esinesid Kristjan Teder ja Eduard Wiiralt. Suvel eksponee-

risid nad oma loomingut veel Tallinnas ning Pärnus. Esimesed tunnustavad ostudki langevad samasse perioodi.

Adamson-Ericu 1928. aasta natüürmordides on tajuda Vassili Šuhhjevi koolitust. Otsingutele värvisekundaarivaid süvenemine materjali ja lihtsate asjade ning kodusoosuse väärtustamine. Leidub mitmeid vaikelusid, kus kompositsiooni alusena domineerib lihtne krõbeda koorukesega saiu ja leibu. Luues suggestiivseid assotsiatsioone maarahva igapäevase eluoluga, kaasab ta na-

ÜLLE KRUISE
ADAMSON-ERICU MUUSEUMI DIREKTOR

IGAPÄEVANE LEIB

Erki Kasemetsa installatsioon va-
le reastatud valgetest plastribadest võib äratada keskealises vaatajas esmapilgul üsna kummalisi mälestuspilte. Meenuvad nõukogudeaegsed armee aastapäevad ja võidupühad, mil uhketes ilmasõjajaagseres frentšides vanakesed jalutasid kesklinna ringi, rind raskeid ordenipaelu täis pikitud.

Mine tea, ehk on ka Erki Kasemets mõelnud neile ordenipaeltele. Ent elkkõige on ta olnud jälle kord "koguja ja arhiveer". Ta on juba aastaid kogunud n-õ põlatud ja tavalisele inimesele väheväärtuslikuna tunduvaid asju, milleta me ometi oma kaasaegses elus enam kuidagi toime ei tuleks või veelgi täpsemalt öeldes – milleta meid ei lasta toime tulla. Igal poeskäigul ostame koos igapäevase leivaga kaasa ka kilekoti ja see kilekott teada-

gi on kinnitatud plastklambriga, millele on trükitud leiva kõlblikkuse daatum. Need sirgeks silutud ja pintsaku rinnale kinnitatud plastrivad annavad vaatajale täpselt teada, mis päeval kunstnik on 2006. aastal oma perle igapäevast leiba ostnud. Enamasti rändavad need plastrivad prügimäele, kus need aastasadu pinnases võorkehadena säilivad. Miks on Kasemets need leivahoidjad ribakesed esteetiliselt organiseerinud ja kunstiks teinud? Ehk ka selle pärast, et kunst ongi see töö, millega ta oma igapäevase leiva välja teenib. Peamiselt aga ikka vist sellepärast, et teda on juba aastaid köitnud vajadus dokumenteerida oma isikliku elu väikesi samme väikeste kunstiprojektidena. Näiteks on kusagil hoiul tuhandeid (kui mitte kümneid tuhandeid) risttahukakujulisi ülemaailmset piimapakke, mida Erki Kasemets on kogunud ja ükshaaval üle

maalinud unikaalseteks ornamenteeritud mooduliteks. Ajuti ilmuvad mõned kümnend maaliit piimapakid kusagil näitusel publiku ette, nagu sel suvel ilmus Tallinna Kunstihoones ja Viljandi Linnagaleriis publiku ette seesama plastrivadega pintsak. Kõiki Kasemetsa elulisi kunstidokumente koos pole vist keegi kunagi juhtunud nägema. Neid on liiga palju.

Pintsak dateeritud plastrivadega on tänaseks jõudnud Eesti Kunstimuuseumisse. Siin jätkavad Kasemetsa arhiveerimis- ja kollektioneerimistööd juba muuseumitöötajad. Nad inventeerivad selle vana plastrivadega kaetud pintsaku, kirjeldavad seda ja annavad talle muuseumi hoidlates väärrika koha, mida tähistavad uued kindla tähendusega numbrid.

JUTA KIVIMÄE
EKM SKULPTUURIKOGU JUHATAJA

kalender

JAANUAR –
MÄRTS 2008

KUMU KUNSTIMUUSEUM

PÜSIVÄLJAPANEK

Eesti kunsti klassika 18. sajandi algusest II maailmasõja lõpuni Varamu

Liikudes ühelt teemalt teisele, avanevad eesti kunsti loo taustal ka kogu Euroopale iseloomuliku kultuuriprotsessid.

Metafoor ja müüt. Ajalugu ja poeesia Poola 19.–20. sajandi vahetuse kunstis

Üle-eelmise sajandivahetuse poola kunstnike inspireerisid nii impressionistid kui ka dekadendid; nende loomingus peegeldusid kirjanduse, rahvaluule ja argielu müüdid. Kuni 10.02.2008

Reis maale. Etnograafilise tüübi kinnistamine fotos

22.02–10.06.2008

Eesti kunst II maailmasõja lõpust taasiseseisvumiseni

Masked valikud

Selle perioodi kunst kajastab Nõukogude aega iseloomustavaid suuri murranguid, teeb kokkuvõtteid, väljendab poolehoitu või hukkamõistu.

Virtuaalne documenta. Arhiivid tõlkes

Väljapanek tutvustab Kasselis toimuvat perioodilist suunäitust documenta, keskendudes legendaarse Harald Szeemanni kureeritud 5. documentale 1972. aastal. Kuni 2.03.2008

"Vaba kunsti" töötuba Moskvas. Arhiivid tõlkes

14.03–8.06.2008

Kestev minevik. Nõukogude aja märgid uuemas Eesti kunstis

Mälestused ja visioonid lähiajaloo on viimase viieteistkümneme aasta kunstis võtnud kõige erinevamaid vorme. Kuni 30.03.2008

NÄITUS

KAASAEGSE KUNSTI GALERII

Quobo. Kunst Berliinis 1990. aastatel

Ulatuslik rahvusvaheline kunstnikekoloonia on muutnud Berliini üheks olulisemaks maailma kunstikeskuseks. Kuni 17.02.2008

Leonhard Lapin. Koodid

Leonhard Lapin tähistab Kumu näitusega oma 60 eluaasta juubelit. Kuni 17.02.2008

North by North-East

7.03–18.05.2008

SUUR SAAL

Joan Miró maastikud

Hispaaniast pärit kunstniku Joan Miró (1893–1983) maalilooming on sürrealistliku luule visuaalne paralleel. Kuni 9.03.2008

Soome kunsti kuldaeg. Meistriteoseid Turu Kunstimuuseumi kogust 28.03–8.06.2008

EKSKURSION

Info ja tellimine E–R 12.00–15.00
Tel 602 6126, e-post: kumugiid@ekm.ee

NBI Juhitud ekskursioonid toimuvad ainult ettetellimisel vähemalt 5 tööpäeva varem. Seoses suure külastatavusega palume ekskursioonid tellida võimalikult vara.

Weizenbergi 34 / Valge 1, 10127 Tallinn
Tel 602 6001
e-post: muuseum@ekm.ee

Avatud:
mai – sept T–P 11–18
okt – aprill K–P 11–18

ADAMSON-ERICU MUUSEUM

PÜSIVÄLJAPANEK

Adamson-Eric (1902–1968) on üks mitmekülgsemaid loovisiksusi 20. sajandi eesti kunstis. Eelkõige virtuoosliku maalijana tuntud kunstnik töötas ka peaaegu kõigil tarbekunstialadel. Muuseumi püsiekspositsioonis on väljapanek Adamson-Ericu loomingust (maal, keraamika, portselanimaal, nahkehustöö, metallvormid, ehted, dekoratiivplaadid, tekstiilid ja mööbel).

EKSKURSION

Adamson-Eric – ühe looja mitmekülgus Märka värvi völu

NÄITUS

Maakivi eesti ehtekunstis

Adamson-Eric oli üks esimesi kunstnikke Eestis, kes tõi ehtekunsti tavalise maakivi. Näitusel võib näha nii tema teoseid kui ka ülevaadet maakivi kasutusest meie ehtekunstis, sh Leili Kuldkepi, Tiina Käeseli, Anu Paali jt loomingut. Kuni 2.03.2008

ÄRA LASE MÖÖDA:

Kumu ekskursioonide programm "Kunstile külla!"

Programmi raames toimuvad Kumus iga kuu ühel või mitmel nädalavahetusel temaatilised, ühele või mitmele näitusele keskenduvad ekskursioonid. Ekskursioonid on suunatud üksikülastajatele ning neid ei pea ette tellima. Osavõtt muuseumipiletiga.

Ekskursioonid algavad kell 13.00.
Kogunemine Kumu 2. korruse fuajees.

Joan Miró maastikud

12., 13., 19. ja 20. (vene keeles) jaanuaril
9., 10., 16. ja 17. (vene keeles) veebruaril

Kestev minevik

1., 2., 8. ja 9. (vene keeles) märtsil

Info E–R 12.00–15.00 tel 602 6126 või kumu.giid@ekm.ee.

Joan Miró. Oiseau. 1972. Õli, süsi, pastell ja kriit lõuendil. Fundació Pilar i Joan Miró a Mallorca

Leonhard Lapin. Koodid

Leonhard Lapin tähistab Kumu näitusega oma 60 eluaasta juubelit. 2003. aastal alustatud sarja "Koodid" aluseks on üks tänapäeva maailma olulisemaid sümboleid – kaupadele trükitud vöötkood, mida on töödeldult kasutatud maalide ja graafiliste lehtede alusstruktuurina. Näitusega kaasnevas kataloogis kirjutab Lapin sarja kohta: "Minu süsteem on vastupidine maalikunstnik Piet Mondriani tuntud loomeprotsessile, kus ta kiripuid abstrahereeris jõudis lõpuks välja mittekujutava kunstini. Mina seevastu lähtun abstraktselt struktuurist, mille muudan endale lähedasemaks – seega ka looduslähedaseks – sellesse maaliit triipude-pindadega. Sageli ongi maalil kasutatud värvikoosul pärit mõnest looduselamusest, mis on siiski pigem minu sees kui must väljas elav maastik, mille on ellu äratanud Loodus. [–] Nii nagu öeldud, on maalide struktuuri aluseks tarbimisühiskonna ja inimkonna tänase kultuuri põhisümbol vöötkood. See on tähtsaim visuaalne märk siinolemisest. Maalides ja samas ka kujustades loon neis struktuurides energivälju, mis sünnivad värvikasutusest. Värv aga saab alguse valgusest. David Bohm kirjutab mateeriaist kui "jäätunud valgusest", sest igasugune mateeria kujutab endast valguse kondenseerumist muustriteks, mis, jäädes alla valguse kiirgusele, loovad meile tajutava ainelise maailma. Valgus toob sedaviisi meieni ka värvide maailma, arvatavalt kümme miljonit erinevat tooni, mis sisaldavad lisaks energiale ka informatsiooni – seega olemise tähendust. Need energiväljad, täpsemalt värviväljad, sisaldavad ka tähendustevälju, mida ma oma maalide kujul vaatajale esitan."

Leonhard Lapini näitus "Koodid" on Kumu 5. korrusel avatud 17. veebruarini 2008.

Leonhard Lapin oma installatsiooni "Ostuparadiis" taustal Tallinna Kunstihoones näitusel "Tehnobia" 2006. aastal

FOTO PIA RÜBER

A. M. Hagen. Alpimaastik. 1821–1822. Akvarell. TÜ Raamatukogu

Igatsedes mägesid

Kadrioru kunstimuuseumi näitus "Igatsedes mägesid. Šveitsi maastikud Balti kunstis" vaatleb Balti kunstnike joonistusreise Šveitsi 18. sajandi teisel poolel ja 19. sajandi alguses. See oli periood, mil Wilhelm Telli kodumaas nähti vabaduse kantsi ning sealset maalilised mägimaastikud andsid inspiratsiooni nii kunstnikele kui kirjanikele. Šveitsist sai ideaal, mõõdupuu, mille järgi hinnati ka Eesti- ja Liivimaa looduse ilu või kritiseeriti siinseid ühiskondlikke olusid.

Lisaks Balti kunstnike reisijoonistustele näeb näitusel Šveitsi maastikumaalijate loomingut, sealhulgas rööid Šveitsi 18. sajandi suurnimelt Salomon Gessnerilt.

Oi maa, ei laul sind iial mõõdistada,
ei pintsel lõuendile kanda või!
Kuis ununed aial saaks too rada
mis käima mind su imevalda tõi?
Kesk noore elu röömpüüdu
su kaljustike varjus rökkas rind
ja kunst ning kujutlus su külge sidus,
su kodanikega üks süda liitis mind.
Ei ole taolist inimsugu enne ma
eal näinud, tulvil väärkust ja uhkust,
kui siin, oi kuldne Vabadusela!
Ent sulle, armas isamaa,
veel raske orjapõlv ei luba puhkust!
Kas tõuseb kunagi ehk mõni Tell
öö sügavikust nähtavale,
et purustada vangla raudne trell,
ja anda tagasi su inimpale?

Katkend Baltisaksa maalikuntniku ja kirjaniku Carl Grassi luuletusest "Mälestus Šveitsist" (1792). Saksa keelest tõlkinud Vahur Aabrams.

Näitus "Igatsedes mägesid. Šveitsi maastikud Balti kunstis" on Kadrioru kunstimuuseumis avatud 8. veebruarist 11. maini 2008.

Iluraam – raami ilu

Kaunis raam on ehteks igale kunstiteosele, kuid raamil on ka hoopis praktilisem väärtus – see kaitses teost ning aitab sellel säilitada oma kuju. Näitusel näeb rikkalikku väljapanekut eesti 19. ja 20. sajandi kunsti klassikast ning iluraamidest. 8.03–8.06.2008

Ekskursioonide tellimine tel 644 5838.

Lühike jalg 3, 10130 Tallinn
Tel 644 5838, kassa tel 644 5835
e-post: adamson-eric@ekm.ee
Avatud K–P 11–18

KADRIORU KUNSTIMUUSEUM

KADRIORU LOSS PÜSIVÄLJAPANEK

16.–20. sajandi maalikut (Madalmaade, saksa, itaalia, vene meistrid). 18.–20. sajandi Lääne-Euroopa ja vene tarbekunst ning skulptuur.

NÄITUS

Maarjamaa rokokoo. Gottlieb Welté

Näitus tutvustab Mainzist pärit, kuid oma elu lõpukümnenditel Eestis tegutsenud ja siinses 18. sajandi kunstis olulise graafiku ja maalija loomingut. Väljas on teosed Eesti kogudest ja Mainzi maakonnamuuseumist, samuti fotod, raamatud ning kultuurilooline materjal. Kuni 20.01.2008

LAUPÄEVAKADEEMIA

19.01 kell 15.00 Ants Hein. Möisaarhitektuuri uuenemine 18. sajandi Eestis Osalemine muuseumipiletiga.

Igatsedes mägesid. Šveitsi maastikud Balti kunstis

18. sajandi kunstnike ja kirjanike jaoks oli Šveits igatses reisisihiks. Alpimaastiku lumised mäetipud, mäsevad kosed ja rohetavad orud pakkusid ühtaegu nii idüllilist ilu kui ka ülevat kogemust looduse kõikvõimsusest. Näitus Kadrioru kunstimuuseumis matkab koos Balti kunstnikuga (C. Grass, J. W. Krause, A. M. Hagen jt) Šveitsi mägiiradadel ja tutvustab neile eeskujuna andnud Šveitsi maastikumaalijate loomingut (S. Gessner, J. L. Aberli koolkond, L. Hess jt). Väljas on teosed Kunsthau Zürich, Landesbibliothek Berni, Tartu Ülikooli ja Eesti Kunstimuuseumi kogudest. 8.02–11.05.2008

LAUPÄEVAKADEEMIA

16.02 kell 15.00 Kadi Polli. Carl Grassi ja Johann Wilhelm Krause joonistusreiseid 29.03 kell 15.00 Prof Juhan Maiste. Vabadus ja mäed. Liivimaa Šveitsist Tartu. Toomemäeni

Ekskursioonide tellimine tel 606 6400.

KONTSERT

5.01 kell 18.00 Eesti Interpreetide Liit

7.01 kell 18.00 Trio Romanss

11.01 kell 18.00 Eesti Kontsert
Kremerata Baltica kvartett Euphonia (Läti/Venemaa): Eva Bindere (I viiul) ja kunstiline juht), Andreis Golikovs (II viiul), Daniil Grišin (vioola), Peteris Cirkis (tšello), kaastegev Marcis Kulis (klarnet); kavas Mozart, Weber, Tšaikovski. Pilet 120.-/80.-

18.01 kell 18.00 Eesti Kontsert
Klaveritrio. Anna-Liisa Bezrodny (viiul), Henry-David Varema (tšello), Sten Lassmann (klaver); kavas Franz Schubert, Joaquin Turina, Maurice Ravel. Pilet 120.-/80.-

20.01 kell 18.00 Tallinna Muusikakeskkool

26.01 kell 18.00 Eesti Interpreetide Liit

27.01 kell 18.00 Eesti Kontsert
Suur Muusikaakadeemia. Andres Mustonen (viiul), Ivo Sillamaa (klaver); kavas Wolfgang Amadeus Mozarti ja Ludwig van Beethoveni sonaadid viiulile ja klaverile. Pilet 120.-/80.-

2.02 kell 18.00 Eesti Interpreetide Liit

16.02 kell 18.00 Eesti Interpreetide Liit

29.02 kell 18.00 Eesti Kontsert
Noored talendid. Marina Chiche (viiul, Prantsusmaa), Jaan Kapp (klaver); kavas Prokofjev, Bach, Schumann. Pilet 120.-/80.-

7.03 kell 18.00 Eesti Kontsert
Mihkel Järvi (klaver), Miina Järvi (viiul), Marius Järvi (tšello), Folke Gräsbeck (klaver, Soome); kavas Sibelius. Pilet 120.-/80.-

8.03 kell 18.00 Eesti Interpreetide Liit

9.03 kell 18.00 Tallinna Muusikakeskkool

16.03 kell 18.00 Eesti Kontsert
Hortus Musicus: Meistrite armastuslaulud ja pillimängud (Walter von der Vogelweide, Oswald von Volkenstein, Neidhart von Reuenthal, Hans Sachs, Heinrich Isaac, Ludwig Senfl jpt). Pilet 120.-/80.-

22.03 kell 18.00 Eesti Interpreetide Liit

28.03 kell 18.00 Eesti Kontsert
Viva Espanjal Ene Nael ja Kristiina Are (klavesiinid), Tarmo Song (tekstid); kavas Hispaania 16.–20. sajandi klahvpillimuusika. Pilet 120.-/80.-

29.03 kell 18.00 Tallinna Filharmoonia

Weizenbergi 37, 10127 Tallinn
Tel 606 6400
e-post: kadriorg@ekm.ee
Avatud
mai – sept T–P 10–17
okt – aprill K–P 10–17

MIKKELI MUUSEUM PÜSIVÄLJAPANEK

Johannes Mikkel kolleksioon. 16.–20. sajandi Lääne-Euroopa, vene ja hiina kunst.

NÄITUS

Mikkeli muuseum 10

Muuseumi 10aastast sünnipäeva tähistav näitus tutvustab sügavuti Johannes Mikkel graafikolleksiooni (16.–19. saj). Uuenda-

Maakivi eesti ehtekunstis

Võimsad rändrahnud ja merelaineis uitud rannakivid, paekivistised või teepervel leavad munakad paeluvad meid oma võimsuse ning ootamatult kauni vormi- ja värvimänguga. Kivielamusi püütakse fotodele, tuuakse haljastuskujundusse, kive miniatuurseid vorme korjatakse tihti mälestuseks kaasa.

Eesti professionaalsesse ehtekunsti jõudis tavaline maakivi 1950. aastate lõpul ja 1960. aastatel – kogu eesti tarbekunsti toiminud jõuliste muutuste ajal, mis tõi ka juveelikunsti uue, lihtsustatud vormikultuuri ning ebatraditsiooniliste materjalide kasutuse.

Üks esimesi kunstnikke, kes hariliku maakivi ehteks vääristas, oli Adamson-Eric. Eelkõige maalikunstnik, töötas ta samas erakordselt mitmekülge loojana ka peaaegu kõigil tarbekunstialadel, pakkudes uusi teedrajavaid ideid.

Näitusel "Maakivi eesti ehtekunstis" on esitatud läbilõige meie nii omase materjali, maakivi kasutusest Eesti kunstnike loomingus 1960. aastatest tänapäevani. Lisaks Adamson-Ericule on eksponee-

ritud Ede Kurreli, Juta Vahtramäe, Helge Pihelga, Raili Vinna, Anu Paali, Kadri Mälgu, Ane Raunani, Viivi Aaviku, Tiina Käeseli, Riin Somelari, Ülle Voosalu, Mari Käbini, Marje Keremi, Kristiina Lauritsa, Eve Margus-Villemsi, Maria Rubtsova, Keru Vellerinna, Anne Roolaha, Harvi Varkki ja teiste maakivist inspireeritud ehted.

Väljapanek toob esile maakivi kui materjali kasutusvõimaluste rikkuse, ehere vormikultuuri ja ideede muutumised ajas, samuti kivi kui iseseisva tähendusväljaga sümboli väärtuse.

Koostöös geoloogidega on täpsemalt määratletud, milliseid kive kunstnikud on kasutanud. Paralleelselt ehetega tutvustatakse Tõnis Saadre fotode ja Tõnis Oja saatetekstide kaudu Eestis enim esinevaid kivimeid – graniiti, gneissi, gabrot, rabakivi, pegmatiiti, migmatiiti, kvartsporfüüri.

KERSTI KOLL
ADAMSON-ERICU MUUSEUMI KURAATOR

Näitus "Maakivi eesti ehtekunstis" on Adamson-Ericu muuseumis avatud 2. märtsini 2008.

Adamson-Eric. Rinnanõel. 1960. aastad. Kullatud hõbe, looduslik kivi. EKM

tud on maalikunsti ning Euroopa ja Hiina portselani püsiekspositsiooni, neile on lisandunud skulptuuri- ja mööbliväljapanek ning Eesti kunsti tuba. Kuni 20.04.2008

LINNARAHVA EKSKURSIONID

Mikkeli muuseumi juubelinäituse väljapanek tutvustavad näituse kuraatorid Ivar-Kristjan Hein ja Anu Allikvee

25.01 kell 16.00
29.02 kell 16.00
28.03 kell 16.00
Osalemine muuseumipiletiga.

Ekskursioonide tellimine tel 606 6400.

Weizenbergi 28, 10127 Tallinn
Tel 606 6400
e-post: mikkel@ekm.ee
Avatud K–P 10–17

NIGULISTE MUUSEUM

PÜSIVÄLJAPANEK

Kirikukunst 13.–18. sajandist: Hermen Rode töökojas valmistatud peaaltar (1478–1481), Berni Notke maali "Surmatants" unikaalne fragment (15. saj lõpp) jpm. Hõbedakambris glidide, tsunftide, Mustpeade vennaskonna ja kiriku hõbevara.

NÄITUS

Kirikukellad Eestis

Eesti säilinud kirikukellade hulk on suhteliselt suur ning valik mitmekesine. Näitus pakub ülevaate kirikukellade eri stiilidest, samuti on eksponeeritud kelladega seotud esemeid,

illustreerivad fotosid ja jooniseid ning skeeme. Kuna Niguliste muuseumi püsiekspositsiooni paremiku kuuluvad peamiselt keskaegsed kunstiväärused, siis on ka selle näituse eesmärk tutvustada eelkõige vanemaid, väärtuslikumaid ning unikaalsemaid Eestis säilinud kirikukelli. Eksponaadid pärinevad Eesti muuseumide, kirikute, koguduste kogudest ning erakogudest. Kuni 31.05.2008

Ekskursioonide tellimine tel 631 4330.

KONTSERT

Orelipooltund iga L ja P kell 16.00. Sissepääs muuseumipiletiga.

15 minutit jõulumuusikat orelil. Detsembris iga K, N ja R kell 12.00. Sissepääs muuseumipiletiga.

27.12–30.12.2007 ja 2.01–4.01.2008 kell 16.00 orelimuusika pooltund. Sissepääs muuseumipiletiga.

4.01 kell 19.00 Eesti Kontsert
Orthodox Singers
Pilet 120.-/80.-

5.01 kell 19.00 Arsis
Noorte kellamängijate kontsert: Arsis noorte kellade ansambli, Soome kellade ansambel Dolce, Tartu kellade ansambel

25.01 kell 19.00 Eesti Kontsert
Przemyslaw Kapitula (orel, Poola)
Pilet 120.-/80.-

6.02 kell 19.00 Eesti Kontsert
Barokkmuusika festival: Trio Mediaeval
Pilet 120.-/80.-

9.02.2008 kell 12.00 Eesti Koorühing
Lastekoor Raduga

22.02 kell 19.00 Eesti Kontsert
"Valgel maal". Tütarlastekoor Ellerhein ja Reval Ensemble
Pilet 120.-/80.-

6.03 kell 19.00 Eesti Kontsert
Tiia Tenno (orel), Indrek Vau (trompet)
Pilet 120.-/80.-

14.03 kell 19.00 Eesti Kontsert
Trompeti uus kõla. Gabor Boldoczki (trompet, Ungari), Martin Bernreuther (orel, Saksamaa)
Pilet 120.-/80.-

15.03 kell 12.00 Eesti Koorühing
Teaduste Akadeemia naiskoor

29.03 kell 12.00 Eesti Koorühing
Kammerkoor Flora

Lisainfo kontsertide kohta www.concert.ee (Eesti Kontsert), www.arsis.ee (Arsis) ja www.kooriyhing.ee (Eesti Koorühing).

Niguliste 3, 10146 Tallinn
Tel 631 4330
e-post: niguliste@ekm.ee
Avatud K–P 10–17

KRISTJAN RAUA MAJAMUUSEUM

PÜSIVÄLJAPANEK

Ülevaade Kristjan Raua loomingust ning kunstniku eluteed kajastavad fotod ja dokumendid. Elutuba ja ateljee on taastatud omaaegsel kujul.

NÄITUS

Aleksander Tassa. 125 aastat sünnist

Kristjan Rauast 17 aastat noorema Aleksander Tassa suhteliselt väikeseaegne looming oli seotud Noor-Eesti liikumise ning esteetiliselt ja detailipeene vormikõne otsingutega. Lihtsates maastikumotiivides on juugendkunstile iseloomulikk sümbolismi ja ekspressiivsust. Tassa huvidering oli lai, hõlmates ka kirjandust, muusikat, kollektiivneerimist. 7.02–29.03.2008

ÜRITUS

27.02.2008 kell 12.00 Aleksander Tassale pühendatud teabepäev
Maire Toom. Aleksander Tassa – värvikas ja värviline visionäär kujutavas ja kirjutavas kunstis
Kersti Koll. Aleksander Tassa ja Noor-Eesti Anne Unterera. Aleksander Tassa – koguja, talletaja, mõtestaja

Ekskursioonide tellimine tel 670 0023 ja 53 333 731

K. Raua 8, 11614 Tallinn
Tel 670 0023
e-post: kristjan.raud@ekm.ee
Avatud
N–L 10–17 (kokkuleppel võimalikud kõik ajad). Juulis suletud.
Üksikülastajale sissepääs tasuta.

www.ekm.ee

KUMU HARIDUSKESKUS

AJUTISTE NÄITUSTE PROGRAMMID

UUS!

Kõikidele kooliastmetele, näitusel "Joan Miró maastikud"

Maa ja taeva vahel

NBI! Ainult jaanuaris ja veebruaris 2008.

Noortele ja täiskasvanutele

Joan Miró näitusega kaasnevad *workshop*’id: **Moana Liekki workshop – teeme T-särki!** 16.01, 30.01, 13.02.2008 kell 17.00–20.00
Juhendaja kunstnik Mirja Mäjevski.
Vt ka www.elisanet.fi/moanaliekki/

PÜSINÄITUSTE PROGRAMMID

Lasteaiale ja algklassidele (5–11 a)

LUGUSID KUNSTIS
Muuseumitundide sari eesti kunsti klassikutest
1. osa SÕPRUSEAEG (baltisaksa kunstnikud)
2. osa VEENÕID LORELEI JA TEISED (J. Köler)
3. osa ARMASTUSEST (J. Köler, A. Weizenberg ja A. Adamson)
4. osa PEETRI LUBADUS (K. ja P. Raud, O. Kallis, A. Laikmaa)
UUED!
5. osa PARIISI (K. Mägi, N. Triik, J. Koort). Alates veebruarist.
6. osa OMA SEADUSED (Eesti Kunstnikkude Ryhm). Alates märtsist.
Tunde võib tellida ka üksikult.

VAADATES ÜLES (taevad eesti kunsti)
TÕÕ KIIDAB TEGIJAT (töö teema kunsti; 1.–4. klassile). Jaanuarist märtsini.

Põhikoolile (12–16 a)

ALGUSEST PEALE
Muuseumitundide sari eesti kunsti klassikutest
1. osa PEOD JA PORTREED (baltisaksa kunstnikud)
2. osa SÜDAMEGA (J. Köler)
3. osa PRONKSIST TUUL JA MARMOR-UNENÄOD (A. Weizenberg ja A. Adamson)
4. osa MIKS HOBUNE PEATUS (K. ja P. Raud, O. Kallis, A. Laikmaa)
UUED!
5. osa GENIAALSED BOHEEMLASED (K. Mägi, N. Triik, J. Koort). Alates veebruarist.
6. osa SÕNADETA (Eesti Kunstnikkude Ryhm). Alates märtsist.
Tunde võib tellida ka üksikult.

PEATEEL (sissejuhatus eesti kunsti klassikasse, 7.–9. klassile)
SUREMATUD ASJAD (natüürmort; 7.–9. klassile). Alates veebruarist.
POPKUNST – POP KUNST (A. Tolts, J. Arrak, Ü. Öun, M. Leis, A. Vint; 4.–5. klassile). Alates veebruarist.
SKULPTUUR JA EMOTSION (kogu põhikoolile; Villu Jaanisoo installatsiooni "Kajakas" põhjal)
UUE PÕLVKONNA LEGENDID (venekeelne programm, 8.–9. klassile)

Gümnaasiumile (16+, sobib ka täiskasvanutele)
MAGISTRAAL (sissejuhatus eesti kunsti klassikasse)
VÄHE SÜÜA, PALJU KÜLMETADA (K. Mägi)
LIBAKALA (eesti kunst 1945–1991)
DETAALIDE VANDENÕU (sotsrealism, tööleht iseseisvaks kasutamiseks)

Programm toimuvad vaid eelregistreerimisega. Muuseumitunnid kestavad 60–90 min. Haridusprogrammide osalustasu on soodus hinnaga 30.- Muuseumitunde saab tellida nii eesti kui ka vene keeles.

ATELJEETUNNID

Täiskasvanutele
KUUM JA KÜLM
Talveprogramm keraamikaateljees. Tellimised väikestele gruppidele.

KUMU KUNSTIKOOL

Täiskasvanutele
Kunstnik Anu Purre meistrikläss
80tunnine kursus, 2 AP. Iga kuu teisel nädalal, R kell 17.00–20.00, L kell 11.00–16.00.
II moodul: Moodne ja kaasaegne kunst
Kevad 2008: 7. ja 8. märts, 11. ja 12. aprill, 9. ja 10. mai

Lastele ja noortele

Kunstistuudiod
Alates jaanuarist 2008. Küsi infot!

Info ja registreerimine tööpäevadel tel 53 439 230 ja 602 6074 (lauatelefonil soovitatavalt 14.00–16.00) ja e-postiaadressil haridus@ekm.ee.

ADAMSON-ERICU MUUSEUM

PÜSIVÄLJAPANEK

Muuseumidetektiiv
Adamson-Ericu loomingut mänguliselt tutvustav haridusprogramm esimesele ja teisele kooliastmele. Õpilastele 20-
Rääkivad portreed ja täpilsed lilled
Eesti- ja venekeelne töövihikuprogramm
Õpilastele 20.-, eelkooliealistele 15-
Kohvikumaalid ja tujukad kujundid
Eesti- ja venekeelne töövihikuprogramm
Õpilastele 20.-, eelkooliealistele 15-

Vajalik esmane kirjutamis- ja lugemisokus. Programm toimuvad aasta läbi. Aeg kokkuleppel.

NÄITUS

Maakivi Eesti ehtekunstis
Ehemeistrid. Muuseumitund lastele ja noortele
Õpilastele 20.-
Kuni 29.02.2008

Talveveeaja kunstistuudio
7–12aastastele lastele. Osalustasu 100.- (sisaldab kõiki töövahendeid ja suupistet). 3.01–4.01.2008

Ehtekunsti õpikoda
Täiskasvanutele professionaalse metallikunstniku juhendamisel.
Osalemistasu 30.-
15.02.2008

Iluraam – raami ilu
Iluraamid. Haridusprogramm lastele
Raam ja kunstiteos. Haridusprogramm noortele
Õpilastele 20.-, eelkooliealistele 15.-
12.03–30.05.2008

Kõikidele haridusprogrammidele vajalik eelregistreerimine tel 644 5838 või 644 5835. Muuseumipedagoog Liisi Lauer (liisilauer@ekm.ee).

KADRORU KUNSTIMUUSEUM

KADRORU LOSS

5–11aastastele lastele
Lossikool
Lasteaia- või kooligruppidele, eesti või vene

keeles. Osalemistasu 30.-, sarjana (5–8 tundi registreerijatele) 25.- (sisaldab ekskursiooni ja kõiki töövahendeid).
Teemad: Kadrioru lossi lood; Jõulutäht; Nutikad nõud (alates jaanuarist); Raamid, raamid, raamid (alates veebruarist); Maastikud ja meri (alates märtsist)

Lastehommik

Lossikooli tundide sari muuseumi perega külastavatele lastele iga kuu esimesel laupäeval eesti ja kuu teisel laupäeval vene keeles. Osalemistasu 40.- (sisaldab ekskursiooni ja loomingulist tegevust lossikooli töötoas). Kõikide Lastehommikute abonement 200.-

Nutikad nõud

5. jaanuaril kell 11.00 eesti keeles
12. jaanuaril kell 11.00 vene keeles
Raamid, raamid, raamid
2. veebruaril kell 11.00 eesti keeles
9. veebruaril kell 11.00 vene keeles
Maastikud ja meri
1. märtsil kell 11.00 eesti keeles
8. märtsil kell 11.00 vene keeles

Kunstring

Oktoobrist maini pühapäeviti toimuvad tunnid viivad lapsed vanade kunstimeistrite maailma, kord kuus ka teistesse Tallinna muuseumidesse, ateljeedesse jn. Osalemistasu 60.- (sisaldab ekskursiooni, loomingulist tegevust lossikooli töötoas, teiste muuseumide pileteid). Kunstringi kuupilet 240.-
5–8aastastele lastele eesti keeles kell 13.00–14.30
9–11aastastele lastele eesti keeles kell 15.00–16.30
5–11aastasele vene keeles kell 11.00–12.30

Põhikoolile
Lossikool
Muuseumitunnid eesti või vene keeles näitusel "Maarjamaa rokokoo. Gottlieb Welté".
Teemad: Ilus elu, Kunstniku kirjalaeas (kuni 20. jaanuarini).
Muuseumitunnid eesti või vene keeles näitusel „Igatseades mägesid. Šveitsi maastikud Balti kunstis“. Teema: Maalised reisid (alates veebruarist).
Osalemistasu 30.-, sarjana (4 tundi registreerijatele) 25.- (sisaldab ekskursiooni ja kõiki töövahendeid).

Gümnaasiumile
Stiiljalalugu
Neli ekskursiooni Kadrioru kunstimuuseumi püsiekspositsioonis ja näitustel võtavad vaatluse alla Lääne-Euroopa ajaloolised kunstistiilid barokist realismini. Teemad: Suursugune barokk ja vallatlev rokokoo (kuni 20. jaanuarini), Klassitsism ja akademism, Mõistus ja tunded: romantism (alates veebruarist), Tagasi reaalsuse juurde. Osalemistasu õpilasgrupile 650.-

INTEGRATSIIOONIPROGRAMMID

Lossilapsed
Lossikooli sari vene õppekeelega koolide algklassidele eesti ja vene keeles. Osalemistasu 30.-, sarjana (5–8 tundi registreerijatele) 25.- (sisaldab ekskursiooni ja kõiki töövahendeid).
Teemad: Kadrioru loss ja peasaal, Kellad ja ajamöötrinne, Portree – ta vaatab sind, Noa laev ja loomad, Draakonid ja fööniksid, Ema ja laps. Neitsi Maarja ja Jeesuslaps, Maastikud ja meri, Nõud vanasti ja kaasajal.

Töövihikuprogrammid "Ajaloo ilu" ja "Kunsti stiilid"

Vene õppekeelega põhikoolile ja gümnaasiumile, eesti ja vene keeles. Osalemistasu 30.- (sisaldab ekskursiooni ja kõiki töövahendeid).

MIKKELI MUUSEUM

5–11aastastele lastele
Lossikool
Muuseumitund lasteaia- või kooligruppidele, eesti või vene keeles. Osalemistasu 30.-, sarjana (5–8 tundi registreerijatele) 25.- (sisaldab ekskursiooni ja kõiki töövahendeid). Teema: Läbi lukuauku.

Põhikoolile

Muuseumitund eesti või vene keeles näitusel "Mikkeli muuseum 10". Teema: Kunstikoguja maailm. Osalemistasu 30.-, sarjana (4 tundi registreerijatele) 25.- (sisaldab ekskursiooni ja kõiki töövahendeid).

INTEGRATSIIOONIPROGRAMM

Töövihikuprogramm "Põnev portselan ja joontest pildid"
Vene õppekeelega põhikoolile ja gümnaasiumile, eesti ja vene keeles. Osalemistasu 30.- (sisaldab ekskursiooni ja kõiki töövahendeid).

Kõikidesse haridusprogrammidesse vajalik eelregistreerimine tel 606 6400.

NIGULISTE MUUSEUM

PÜSIVÄLJAPANEK

Lõvijaht Nigulistes
Head ja pahad
Inglid Niguliste kunstiteostel
Vanad kirikukellad (kuni mai 2008)
7–12aastastele lastele

Niguliste Surmatants: keskaegse inimese ja maailmapildi peegel
Gümnaasiumiklassidele
Kestus u 90 min. Kolmapäevast reedeni, kellaaeg kokkuleppel.
Osalemistasu 20.-

Kõigile haridusprogrammidele vajalik eelregistreerimine tel 631 4330 või niguliste@ekm.ee.

KRISTJAN RAUA MAJAMUUSEUM

PÜSIVÄLJAPANEK

Taevad ja väravad
Eesti ja vene keeles
Lapsepõlve mõjud K. Raua loomingule
Eesti legendid ja Kalevipoeg

NÄITUS

Aleksander Tassa. 125 aastat sünnist
Tutvutakse näitusega ja joonistatakse juugendstiilis maastikumotiivi.
7.02–29.03.2008
Hind ühele osalejale 15.-

Kõigile haridusprogrammidele vajalik eelregistreerimine tel 670 0023 või 53 333 731.

Täpsem informatsioon kõigi haridusprogrammide ja ekskursioonide kohta www.ekm.ee.

Iga kuu ilmub elektrooniline Eesti Kunstimuuseumi haridusprogrammide infokiri. Kui soovite uudiseid oma e-mailile, saatke palun märgusõna "hariduskiri" aadressile muuseum@ekm.ee.

FOTO KRISTINA TISCHLER

Niguliste – mitte ainult muuseum

Õpetajatöid tehes olen kokku puutunud mu-ret tekitava seigaga – nimelt olen pidanud selgitama õpilastele Niguliste kiriku asukohta Harju tänava uisväljaku abil. Võiks olla ootuspärane, et Euroopa kultuuri-pealinnaks pürgiva linna – millel on UNESCO maailmapärandisse kuuluv vanalinn – õpilased (vähemalt põhikooli õpilased) teavad Tallinna suurimate kirikute nimesid ning asukohta. Niguliste muuseum annab eri sihtgruppidele mõeldud haridustegevusega võimaluse mõista selliste readmistel olulisust. Aga kes või mis toob tänapäeva noore muuseumisse? Kuidas tekitada neis huvi keskaegse kunsti ja kultuuri vastu?

Viimasel ajal on palju räägitud religioonioepetuse kehtestamisest koolides, välja on toodud nii poolt- kui vastuvõtte. Usundiõppe vajadus on omaette küsimus, küll aga võiks siin näha kaudsemaid alternatiive. Näiteks Niguliste muuseumis eksponeeritavate kunstivarade abil oleks noortel meeldiv võimalus tutvuda keskaegse maailmapildi ning selle igavikuliste ja filosoofiliste küsimustega, samuti tõsta eneseteadvust.

On oluline, et noores inimeses ei kinnistuks nägemus keskajast kui mil-lestki tumedast ja müstilisest. Kunsti ja muuseumi haridusprogrammide abil püütakse vaadelda keskaegse inimese elutunnetust, selgitada konteksti ja koode, millest kunstiteosed koosnevad, ning seda, kuidas tajusid kujutatut keskaegsed inimesed ning milline tähendus on sel meie jaoks.

Keskaeg oli intellektuaalselt väga vitaalne aeg ning võib öelda, et tollal küps modernne Lääne inimene. Tänapäeva noorel oleks igati paslik vaadata tagasi sellesse kaugesse aega, mille mõjud on ometi selgelt tunda ka praegu.

Kunsti ajalootundide elavamiseks ja õpilaste motiveerimiseks annavad hea võimaluse muuseumide kunstiharidusprogrammide, mis tekitavad huvi kunsti vastu ning kasvatavad noort publikut positiivse kogemuse kaudu pidama kunsti elu loomulikkuse osaks. Niguliste muuseum pakub lähtuvalt ekspositsioonist erinevaid haridusprogramme ja ekskursioone. Haridusprogrammide väljatöötamisel oleme üritanud liiksaks käelisele tegevusele pöörata tähelepanu ka mõttetööle, sellele, et õpilased prooviksid luua kontakti eri ajastuga, suhestudes seeläbi ka tänapäevaga. Kui tunda kunstiteoste analüüsimiseks

vajalikke koode, ei ole Nigulistes eksponeeritud kunstiteosed enam lihtsalt "vanaaegsed pildid", vaid oma ajastu mahukad informatsiooniallikad. Eelkooliealistele ning algklasside lastele pakume uusi haridusprogram-

Ka täiskasvanud kunsti- ja ajaloo-sõpradele pakub Niguliste muuseum palju huvitavaid. 2009. aastal tähistab muuseum meister Bernt Notke 500. surma-aastapäeva ning seoses sellega on kavas mitmeid meistri loomingut

Koodide tundmine muudab Niguliste kunstiteosed oma ajastu mahukateks infoallikateks.

tutustavaid üritusi. 2009. aasta septembris leiab aset rahvusvaheline Bernt Notke elu ja loomingut käsitlev konverents, mille raames vaatlevad mainekad kunstiteadlased hiliskeskaja kunsti lähtuvalt selle tollasest kontekstist. Lisaks kunstiteadlaste esinevad konverentsil ka ajaloolased, kes analüüsivad Bernt Notke kaasaja ehk 15. sajandi teise poole ja 16. sajandi alguse poliitilist ja sotsiaal-kultuurilist olustikku.

Meeldivate kohtumisteni Niguliste muuseumis!

KRISTINA TISCHLER
NIGULISTE MUUSEUMI
ASSISTENT-PEDAGOOG

Eran Schaefer. Taasesitus (Moodulid). 1995

Quobo. Uus kunst Berliinis 1989–1999

Näituse “Quobo” avamisel Kumus 6. detsembril astus DJ rollis üles Kanada päritolu berlinlane, kunstnik Laura Kikauka. Paljud meist tunnevadki Berliini eeskätt kuumana, *ambient*’ist küllastunud muusikakeskusena.

Kui praegu rebivad maailma kunstipealinna tiitli pärast Berliin ja New York, siis on üpris raske ette kujutada situatsiooni, mis valitses Berliinis aastal 1989, Berliini müüri langemise ajal. Tolal seisnes Berliini atraktiivsus selles, et ta oli külma sõja kõige esinduslikum võitlustahter, kus erilise selgusega visualiseeris Ida ja Lääne lahknemine. Berliinist kui kunsti- linnast oli aga maailmas viimati rää-

gitud enne natside võimuletulekut 1930. aastate alguses.

Poliitilise tähenduse minetanud Berliin nägi oma tulevikku kultuuri- pealinnana ja ta ei eksinud selles valikus. “Quobo” konteksti absoluut- seks juhtmotiiviks on müüri langemise järgnenud Berliini tuha tõesmi- se lugu ja pingutused maailma kunstipealinnaks saamise nimel otsustava- tel 1990ndatel. See jutustus on seotud rohkete müütide ja ränkade faktidega,

nagu raskestikulgenud Ida- ja Lääne- Berliini ühinemisprotsess või ülekulu- tanud Berliini pankrottiminek 21. sa- jandi alguses.

Ühtegi linna ei tee kultuurikesku- seks tema suurus. Berliini kui kunstikes- kuse aarat iseloomustab pigem hõlma- matult mitmekülgne erinevuste koos- lus. Tagantjärele võib eksimatult väita, et ükski teine paik Euroopas ei paku- nud kogu maailmast kokkuvoolanud kunstnikele nii ohtralt võimalusi. Ka eduks vajalikud rahastid voolasid Ber- liini ojadena. Rahvusvaheline kunsti- bisnis punus rekordilisel lühikesel aja- ga Berliinis tiheda galeriide võrgustiku ja kõik tähtsaimad tegijad maailma ga- leriimaastikul avasid linnas kibekähku oma bürood. Sellal, kui chitati Berliini

FOTO STANISLAV STEPASKO

Nina Fischer & Maroan El Sani. Berliin (päikesetõus) – 10 sekundit mõtlemist tulevikule. 2000

Twin Gabriel. Limonaad. Aafrikast. 1996

ja New Yorgi vahelist kunstisilda, käi- vitus Berliinis endas hulganisti atrak- tiivseid näitusevorme, messe, bienna- le, avati kunstikeskusi ning muid kuns- ti edendavaid asutusi. Linn finantseer- ris kannatlikult suurte kunstiprojekti- de elluviimist ja integreeris endasse to- hutus koguses tundmatust ja maailma silmis eksootilisest Ida-Euroopast pä- rit kunstnikke.

Kunstimaaailma *establishment*’i kõr- val aktiveerusid Berliinis alternatiivsed subkultuurid, kelle eestvõttel teostati ka maailma silms salapärase Ida-Berliini koloniseerimine. Viimane koos kolos- saalsete ümberehitustega 1990ndate Ber- liinis on “Quobo” järgmiseks lähteko- haks. Kuigi Berliini uusehitistest räägib ka reisibüroode promolektüür, pole Ida- Berliini hõivamine veel kaugeltki am- mendunud teema. Ida-Berliini ajaloo- lisesse Mitte linnaosasse kolunud Lääne kunstnik sai boonuseks võimaluse ko- gedu elu totalitaarse režiimi olustikus ja nautida külma sõja aegset keskkon- da, mis osaliselt oli säilitanud sõjajärge viletsuse jälgi või kuuliauke majade fas- saadidel. Mitte Auguststrasse ümbruses moodustus uus *cool* alternatiivne kuns- tikeskus, mis tegutses erakordse kiiren- duse režiimis. Tuntuks said Mitte äär- muslased – näiteks ajakiri A.N.Y.P. (An- ti New York Plans), mis võitles globali- seerumise ja hüperkapitalistlike arengu- te vastu. Grupp “Onnelikud Töödud” esindas poliitiliselt aktiivseid alterna- tiive, mis hoidsid ennast võitlusvormis sellega, et keeldusid riiklikust abist ja näituste toetusvahadest. Mittesse koon- dus Berliini Biennaali algatusgrupp ja kunstnike abiorganisatsioonina tegutsev Büro Berlin rentis Ida-Berliini pankro- titunud organisatsioonide ja vabrikute ruume kunstnikele, kes said sel moel

klassikalisest valgest galeriikuubist olu- liselt erinevate ebatavaliste näitusepin- dade valdajaks.

“Quobo” kunstnike tunnusooneks on tegevuskunst ja uute situatsioonide konstrueerimine. Berliinis levisid 1980. ja 1990. aastate vahetusel kunstniku- positsioonid, mis ei olnud seotud tava- modernismiga, vaid vormistasid kuns- ti võimalikult paljusid elu aspekte hõl- mavateks uurimisretkedekeks. Trend lii- kus hermeetiliselt kunstilt suure hulga mõjutajate omaksvõtmise suunas. Ber- liini radikaalne kunstnik vajas oma au- toripositsiooni kujundamiseks kokku- puuteid arhitektuuri, filmi, moe, disai- ni ja klubikultuuriga. Seal liiguti edasi protsessikunsti, installatsiooni, *ambient*- muusika, *performance*’i ja konseptualis- mi traditsioone ümbermängivasse eks- perimenteerivasse tegevusse.

Mõne Ida-Berliini endise seebi- tehase koridorirägastike valdajaks saan- nud kunstnik oli paratamatult orien- teeritud kohaspetsiifilisele tegevusele, mille puhul ta lakkab olemast kuns- ti kohta kehtivate sundkujutuste vang ja lähtub sellest, mis teda antud kesk- konnas paelub. Seebitehaste hoovides ja hoonetes genereeriti tegelikkuse uusi kontseptsioone, mis kasvasid välja ma- terjalidest. Mitte linnaosa kunstnikest said industrialse disaini partisanid, kes kasutasid oma mängutahet palju ande- kamalt kui kommersdisainerid, suu- nates eseme funktsiooni ja vana iden- titeeti objektist eemale.

“Quobo” näitusel näeb kohaspet- siifilistest vajadustest sündinud igas mõ- tes suurt kunsti. Karsten Konrad, kes sai tellimuse projekteerida Türgi linna- osas tegutseva minibaari tantsuplats, saa- gis mõne aasta pärast suure tüki tant- supõrandast välja ja eksponeerib seda

kulunud pinda näitusel kui seinamaa- li. Monica Bonvicini annab meile või- maluse osaleda põrandakatte muren- damises ja nautida kõikuvat jalgealust. “Quobo” esileb Berliini uut kunsti kui spektaklikultuuri rafineeritud avaldus- vormi, mis üllatab vaatajat vahetuvate dekoratsioonidega.

Mitmete “Quobo” projektide di- sain pörkub lahti meilgi 1990ndatel läbi tehtud *camp*-estetiikast. Laura Kikauka glamuurne telk tundub üsna kodusena pödrakujutistega vaipade tõttu. Vaata- ja näeb teoseid, mis tegelevad varjama- tu sihikindlusega just miljöö loomise- ga. Rämpsu ümberkäitlus – *recycling* – pole aga kaugeltki valitsevaks meeto- diks. Mitmes töös kasvab uus tegelik- kuse välja moodulitest, materjalidest ja unelmatest kunstniku peas. Albrecht Sc- häfer loob meile 1960ndate psühhedeel- lise *environment*’i ümberdisainitud ver- siooni, ehitades lillevormilistest moo- dulitest terveid ruume täitvaid õhuli- si struktuure. “Quobo” näitab aga ka tõsist teaduslikku tegutsemist. Endisest DDRist pärit kunstnikud grupist Twin Gabriel suunavad vaataja hiigelakvaa- riumide juurde, kuhu nad on idane- ma pannud troopiliste merede plank- toni. Paari kuu möödudes on seal näi- tuse lõpuks oletatavasti pungenud tihe- ke tumeroheline mets, mis muudab vee tahkese aineks.

“Quobo” näitusel esineb 15 kunst- nikku ja grupeeringut, kes vaatavad kesk- konna ja inimese suhet igaüks uue ja teistest erineva nurga alt. Näituse kõi- ge mõnusamaks küljeks on pluralism – sotsiaalse lähtekehtade pluralism – mis tunnustab elu mitmekülgust. Sel- lele, keda huvitab konseptuaalse disai- ni ja nüüdiskunsti vahetust, on näitu- sel eriti palju pakkuda, ent ka emotsio-

naalsed registrid on tugevalt võimen- datud.

Berliini kunstil oli 1990ndatel maailmale väga palju anda. Hiiglasli- kuse ehitustandriks muutunud linnast sai laboratoorium, mis genereeris ur- baansesse keskkonda sulanduva kunsti mudelid. Võib kahelda, kas ilma Ber- liinita oleks toimunud selline kohaspet- siifilisele kunstile rajatud näituste vo- hamine, mida maailm hetkel naudib. Kuigi “Quobo” algtokeks oli idee ava- likus ruumis tegutsevast kunstnikust, on sakslased vorminud sellest ka valges kuubis ehk muuseumis efektselt töö- tava näituse.

Publik leiab näitusel iga töö kohta selgituse, kuid neile, kes soovivad laiend- dada oma teadmisi urbanismist lähtu- va kunsti lätete ja ideoloogiaga kohta, võib soovitada veebilehekülge [http:// library.nothingness.org/articles/SI](http://library.nothingness.org/articles/SI), mis tutvustab 1990ndate Berliini kunsti- ideoloogiaga ühte kesket lähtekehta, Situationist Internationali, ja selle es- teetilise tiiva, nn unitaarse urbanismi mitmesuguseid käsitlusi.

EHA KOMISSAROV
KUMU KURAATOR

Saksa Välisühete Instituudi (Institut für Auslandsbeziehungen) näitus “Quobo. Kunst Berliinis 1989–1999” (kuraatorid Gabriele Knapstein ja Ingrid Buschmann) on Kumu 5. korrusel avatud 17. veebruarini 2008. Vaata ka www.quobo.de

Virtuaalne *documenta*

Kumu 4. korruse B-tiivas leiab külastaja eest ühtaegu näituse, arhiivi ja videoteegi – ülevaate maailma kunsti suursündmusest *documenta*st.

Kunstimaailm tunneb *documenta* nime all Saksamaal Kasselis alates 1955. aastast toimuvat suurnäitust, mis iga viie aasta järel esitab saja päeva jooksul käsitluse nüüdiskunsti hetkearengutest. *Documenta* hinnanguid peetakse autoriteetseiks ja kunstnikule tähendab kutse *documenta*le tavaliselt otsustavat pöördepunkti karjääris.

Elitaarse ja hästirahastatud ürituse na on *documenta* juba 50 aasta jooksul olnud maailma kõige mõjukam moodsa kunsti foorum. Seetõttu saab *documenta* vahendusel käsitleda kogu 20. sajandi teisel poolel ja 21. sajandil teostunud kunstiuuendust. Täiesti unikaalne on *documenta* roll uute näituseideoloogiate tootjana.

“Virtuaalne *documenta*” on esimehe põhjalikum katse tutvustada seda globaalset kunstisündmust eesti kultuuriruumis. Teatavasti suudeti see avangardkunsti kuulsaim nähtus Nõukogude Liidus ametlike kunstibürokraatide abiga maha vaikida. Eesti polnud siinkohal erandiks ja selle tulemusel alustame *documenta* arhiivi rajamist nullpunktist.

Kõige mahukamaks ja vaatajaskonksõbralikumaks teabeallikaks on Saksamaalt pärinev suur fotonäitus, mis annab ülevaate aastatel 1955–2002 toimunud üheistkümnest *documenta*st. Fotomaterjali täienduseks jookseb videoboksis näituse ajaloo kohta dokumentaalfilm. Publiku ees avaneb jutustus *documenta* dramaatilises stardist Kasseli varemetes ja sellele järgnenud kujunemises

kunsti suursündmuseks, mis kinnistas esialgu eelkõige külma sõja aegset Lääne kunstniku kuvandit ning arusaama kunstniku vabadusest ja kohustusdest demokraatlikus ühiskonnas.

Näituse teiseks keskpunktiks on nn lugemistuba, kus 5,2 meetri pikkusele lauale on koondatud hulk 20. sajandi II poole Lääne kunsti tutvustavaid raamatuid, sealhulgas kõik seni toimunud 12 *documenta* kataloogid. Olu-line osa näituseprojekti ressursist kuulski rariteediks muutunud varasemate *documenta*de kataloogide hankimisele Kumu raamatukogu jaoks.

Documenta lugu keerleb tihedalt ümber avangardkunsti, mis vormistati suuresti just selle näituse vahendusel ülemaailmseks kunstikonventsiooniks, ning ka meie arhiiv sisaldab rohkest teavet selle kunsti kohta. Internetikioski eesmärk on tutvustada tähtsamaid ja tuntumaid moodsa ning kaasaegse kunsti veebilehekülgi, samuti *documenta* ajalugu ning näitusel läbi aastate osalenud kunstnikke. Tänavuse, 12. *documenta* kõige kõitvamaks osaks peetaksegi veebiprojekte, eriti *documenta magazine*’i nimetuse alla koondatud maailma kunstiajakirjade (sealhulgas kunst.ee) tutvustusi.

Hiljuti toimus Pariisis Pompidou keskuses maalikunsti ja *performance*’i piiril tegutsenud Yves Kleini hiigelse retrospektiiv. Selle külastamist korvab mahukas Kleini veebiprogramm. Ärge jätke sinna sattudes vaatamata dokumentatsiooni Kleini skandaalsetest

1960. aastate *performance*’itest maalisprotsessis osalevate modellidega. UbuWeb (www.ubu.com) on 1950. ja 1960. aastate avangardi käsitlemisel ammendamatu allikas, eriti muusika ja *performance*’ite osas. Kontseptualistlikku kunsti tutvustab Kumu näitusel Stefan Römeri auhindu pälvinud dokumentaalfilm “Conceptual Paradise”, kus oma käsitlusi sellest kunstisuunast esitavad maailma olulisimad kontseptualistid. Näituse helitaust pärineb aga Kiwalt, kes miksub John Cage’ist lähtuvat avangardmuusikat.

Documenta oli ka see institutsioon, mis kinkis maailmale diktaatori volitustega kuraatori. *Documenta* 5 läks 1972. aastal ajalukku esimese kuraatorinäituseks, kus noor Harald Szeemann koostas senise ülevaate asemel teemadepohise väljapaneku, mis on märksõnade ja pildiviidete kaudu rekonstrueeritud ka Kumus. Lisaks võib leida mõningaid kokkupuutepunkte *documenta* ja 1970. aastate eesti kunstielu vahel, eelkõige kajastuvad need sinise slaidimaali levikus. Szeemann mängis seni tundmatu USA hüperrealismi suureks kunstimoeks, mida tunni ka kapitalistliku realismi nimetuse all. Kui keegi soovib oma silmaga veenduda, kuidas hüperrealism tegi Eestis lõpu sotsrealismile, võib külastada kõrvalasetsuvat eesti sõjajärgse kunsti ekspositsiooni.

Documenta’ga eri aegadel seotud poliitika ja kriitikat suudab meie näitus üksnes hajusalt piiritleda. Nn poliitikaosakonnas näeb repliiki Piero Manzoni

1961. aastal laineid löönud nn sitapurgi-projektile, mille Tate Modern hiljem oma kogudesse hankis. *Documenta*de kujul sai kiirenduse ka tollase Saksa Liitvabariigi kunsti areng ja pole juhus, et *documenta*’lt ostetud kunsti toel rajati mitmed Saksa kuulsamad kunstikogud, eesotsas Peter Ludwigi muuseumiketiga.

Lisaks leiab meie videoteegist Vito Acconci ja Nam June Paiki *performance*’ite dokumentatsiooni ning intervjuud hüperrealismi ühe looja Chuck Close’i ja poliitilise kunsti rajaja Hans Haackega. Samuti näeb väikest rekonstruktsiooni sündmusest, milles osalesid Sol LeWitt, John Baldessari ja mõneta ootamatult leedu kunstnik Arturas Bumšteinas.

Head vaatamist ja varuge aega!

EHA KOMISSAROV
KUMU KURAATOR

Näitusesarja “Arhiivid tõlkes” toetab raamprogrammi “translate” kaudu Euroopa komisjoni programm Kultuur 2000. Näitust “Virtuaalne *documenta*” toetab Saksa Välis-suhete Instituut (IFA).

“Arhiivid tõlkes” internetis:
www.arhiivid.blogspot.com
Programm “translate”:
www.translate.eicp.net

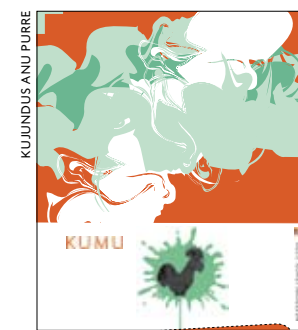
“Virtuaalne *documenta*” on Kumu 4. korruse B-tiivas avatud 2. märtsini 2008.

4K EHK KUMU KAASAEGSE KUNSTI KAARDID

Küsimustekaardid kaasaegse kunsti näituste iseseisvaks läbimiseks
Algidee ja kujundus: Anu Lüsi
Tõõriühm: Piret Kruusandi, Anu Purre, Jelena Levtšenkova, Anna-Liisa Lehtmets
Tänu: Maria-Kristiina Soomre

4K on saadaval Kumu infolauas.

Kumu hariduskeskus 10 kunstipeatust peredele

Kumu kunstimuuseumi kolmanda korruse näitusega “Varamu” kaasnev raamat tutvustab eesti kunsti klassikat peredele. Väljaandes on kümme mängulist kunstipeatust, mis toetuvad antiigist ja rahvaluulest pärit tuntud lugudele – Lorelei, Herakles, Koit ja Hämarik, Kalevipoeg jms. Mõned piltide kohta käivad lood tuleb ka ise välja mõelda. Peatuste lehtedele lisatud lastele suunatud küsimused ja lühike tutvustav tekst. Soovitatud joonistusteemad võimaldavad raamatuga hiljem kodus edasi töötada.

Koostaja ja kujundaja Anu Purre
Eesti keeles, värvilised illustreerimised

Talvevaheaja kunstistuudio Adamson-Ericu muuseumis

3.–4. jaanuaril 2008

Adamson-Eric. Rinnanõel. 1960. aastad. Looduslik kivi, hõbe. EKM

7–12aastastele lastele mõeldud kunstistuudio toimub seekord näitusel “Maakivi eesti ehtekunstis”, kus saab inspiratsiooni tunnustatud eesti ehtekunstnike teostest. Vaatame, kuidas on lihtsad maakivid ehteks väärastatud Adamson-Eric, Leili Kuldkepp, Tiina Käesel, Anu Paal, Helge Pihelga, Juta Vahtramäe jpt. Tutvume põnevate kivimitega, nagu graniit, gneiss,

rabakivi, migmatiit, uurime lihvimaata marmorit ning ürgseid kivistunud loomi. Töötaos kasutame eri materjale ja kunstitehnikaid, valmistades ehteid müntidest, rannakividest, plekist, traadist jms. Külastame ka Eesti Loodusmuuseumi, kus uurime kivimeid hoopis teaduslike katsete abil. Kunstistuudio eesmärk on ühendada kunsti- ja loodusharidus, materjalitunnetus ning loovus.

Talvevaheaja kunstistuudio alustab mõlemal päeval kell 11.00. Osaleda soovijatel palume registreerida tel 644 58 35 või liisi.lauer@ekm.ee. Osalustasu 100.-.

Haridusprogrammi näitusel “Maakivi Eesti ehtekunstis” toetab Tallinna Kultuuriväär-tuste Amet.

4K ehk Kumu kaasaegse kunsti kaardid

Kaasaegse kunsti näituste haridusprogrammide kogemus andis Kumu hariduskeskusele töuke 4K ehk Kumu kaasaegse kunsti kaardide loomiseks. Kunsti mõistmisele on suurima väärtusega isiklik kontakt, seda mitte ainult õpilase, vaid ka õpetaja jaoks. Sellise tunnetusliku lingi tugevdamiseks ja üldhariduskoolide kunstioptimise toetamiseks 4K valmiski. Kaardid on mõeldud kasutamiseks alates põhikoolist.

Nii nagu tänapäeva kunst esitab küsimusi ja paneb meid maailma teise nurga alt vaatama, esitab ka 4K küsimusi. Need puudutavad uemaid kunstiteoseid ning neile vastamiseks piisab igapäevase isikliku kogemustepagasist. Oma ideede jagamine teistega võib meie esialgseid mõtteid tunduvalt laiendada. Kaasaegse kunsti küsimuste kaardidel ongi eelkõige julgustav roll, need suunavad uema kunstiga kontakti looma ja oma kogemusi ka teistega jagama. 4K küsimused on avatud ja kohati väikeste “kiik-sudega”, lisades kaardikomplektile mää-

gulist kergust. Lisaks leiab kaardikogumikust väikese sõnastiku, mis loodetavasti kustutab teadmistejano uusi mõis-teid kohates.

Esimest korda käivitus 4K programm muuseumipedagoogi poolt juhitud Tallinna XIV Graafikatriennaalil. Kuna aga kaardid on lihtsalt kasutatavad ka iseseisvalt, siis on nad nüüdseks kättesaadavad kõigile huvilistele ja muutuvad loodetavasti väärtuslikeks kaaslasteks kõigi nüüdiskunsti näituste külastamisel. Kui kaarte on juba korduvalt kasutatud, on kaasaegse kunstiga suhtlemine lihtne. 4K on eelkõige võimalus uuema kunsti ava(sta)miseks, kogemiseks, mõistmiseks ja õppimiseks. Loodame, et selline isiklik kogemustepagasist. Oma ideede jagamine teistega võib meie esialgseid mõtteid tunduvalt laiendada. Kaasaegse kunsti küsimuste kaardidel ongi eelkõige julgustav roll, need suunavad uema kunstiga kontakti looma ja oma kogemusi ka teistega jagama. 4K küsimused on avatud ja kohati väikeste “kiik-sudega”, lisades kaardikomplektile mää-

ANU LÜSI
KUMU HARIDUSPROGRAMMIDE KURAATOR

ÄRA LASE MÖÖDA

Kumu hariduskeskuse eriprojekt Maa ja taeva vahel

Joan Miró loomingut käsitlev kunstiharidusprojekt algklassidele ning põhikooli- ja gümnaasiuminoortele. Haridusprogrammi näitusel ja ateljees juhivad Kumu tunnijuhid.

Toimumisaeg: jaanuaris ja veebruaris K, N, R (L kokkuleppel)
Projekti autor: Kumu haridusprogrammi-de kuraator Anu Lüsi
Workshop'i ideid: kunstnik Mirja Majevski

Haridusprogrammi käigus lahutame ja puhastame suursuguse kunstniku loomingu osadeks. Vaatame, milline värv hakkab kõige rohkem silma ja milliseid kujundeid peidavad endas Miró maastikumaalid. Uurime, kuidas mõjuvad need lihtsad kujundid maa ja taeva vahel. Kas leiame tähendust midagi ühendavat või hoopis eraldavat? Mõistame kujundi-tähendusi, ammutame inspiratsiooni maa ja taeva ühendusest ning neid eraldavast horisondijoonest. Saame ka teada,

millist graafikatehnikat Miró kõige enam kasutas ja milliseid ammuseid soovide võimaldas see tehnika tal ellu viia.

Alklasside ja põhikooli esimese astme muuseumitunni lõpus loome Mirólt laenatud kujunditest oma tõlgenduse, mis jäädvustatakse ateljees grupitööna. Põhikooli teise astme ja gümnaasiuminoortega kasutame lõuendiks midagi vägagi igapäevast –T-särki. Selle kaudu saab väljendada oma identiteeti, mis seekord on dialoogis maailmakuulsa kunstniku Miró teostega. Kõigis programmidest laste ja noorte poolt loodu eksponeeritakse Kumu hariduskeskuse näituseruumides.

NB! Lisaks toimuvad Miró näitusel eelregistreerimisega kunstiharidusprogrammide üldhariduskoolidele.

Info ja registreerimine tööpäevadel tel 5343 9230 ja 602 6074 (kell 14.00–16.00), Anna-Liisa Lehtmets, haridus@ekm.ee.

FOTO STANISLAV STEPASKO

Kumu auditoorium

kunst film muusika tants teater

J A A N U A R - M Ä R T S

T 8.01	18.00	Mängufilm "Pulmad" (Poola, 1972; režissöör Andrzej Wajda). Tasutal
K 9.01	18.00	Kumu dokumentaal: Kunsti lihtsad teemad. Tiina Abeli loeng "Nägemus: Eduard Wiiralt" ja dokumentaalfilm "Miró. Uunenägude teater" (BBC, 1978)
T 15.01	19.00	Eesti muusikud Kumu: Indrek Vau (trompet), Madis Metsamart (löökpillid), Ralf Taal (klaver). Kavas A. Jolivet, G. Fenton, E. Tamberg jt.
K 16.01	18.00	Kumu dokumentaal
T 22.01	18.00	Mängufilm "Hüvastijätt sügisega" (Poola, 1990; režissöör Mariusz Trelinski). Tasutal
K 23.01	18.00	Kumu dokumentaal: Kunsti lihtsad teemad. Tiina Abeli loeng "Naivsus: Karin Luts" ja dokumentaalfilm maailma kunstiklassikast.
T 29.01	19.00	KuMu Kumu. Saksofon versus saksofon. Eesti Interpreetide Liidu kontserdisari
K 30.01	18.00	Kumu dokumentaal
N 31.01		Valgusfestival
K 6.02	18.00	Kumu dokumentaal: Kunsti lihtsad teemad. Tiina Abeli loeng "Intiimsus: Karl Pärsimägi" ja dokumentaalfilm maailma kunstiklassikast.
N 7.02		Valgusfestival
K 13.02	18.00	Kumu dokumentaal
K 20.02	18.00	Kumu dokumentaal: Kunsti lihtsad teemad. Tiina Abeli loeng Eesti kunstist ja dokumentaalfilm maailma kunstiklassikast.
N 21.02	18.00	"Kalevipoeg". VAT teatri lavateos F. R. Kreutzwaldi ainetel. Lavastaja Markus Zohner (Šveits). Osades Katriina Lauk, Tanel Saar, Janek Sarapson, Margo Teder.
R 22.02	18.00	"Kalevipoeg". VAT teater
N 28.02	19.00	Tantsukunst Kumu. Anu Ruusmaa lavastus "Omaenese ukseni" (koostöös Sõltumatu Tantsu Ühendusega)
R 29.02	19.00	Tantsukunst Kumu. Tantsuteater Zick: "Piaf". Koreograaf Dmitri Hartšenko, videokujundus Einar Lints (koostöös Sõltumatu Tantsu Ühendusega)
L 1.03	19.00	Tantsukunst Kumu. "Piaf"
P 2.03	17.00	Jazzkaar
K 5.03	18.00	Kumu dokumentaal: Pilte Nõukogude Eestist. Kädi Talvoja loeng "Salapoloklaste misjonitöö Moskvas 1957" ja dokumentaalfilm.
E 10.03		Tudengijazz
K 12.03	18.00	Kumu dokumentaal
R 14.03		Kumu näituse "North by North-East" avakontsert. Esinevad Mordva, Mari ja Udmurdi muusikud.
L 15.03		Tudengijazz
P 16.03		Jazzkaar
K 19.03	18.00	Kumu dokumentaal: Pilte Nõukogude Eestist
T 25.03	19.00	Tantsukunst Kumu. Helsingi Teatriakadeemia tantsukompanii TADaC
K 26.03	18.00	Kumu dokumentaal
N 27.03	18.00	"Kalevipoeg". VAT teater
R 28.03	18.00	"Kalevipoeg". VAT teater

Eesti Kunstimuuseumi Sõprade Selts

21. novembril asutati Eesti Kunstimuuseumi Sõprade Selts, mille eesmärk on koondada kunstimuuseumi juurde eri eluvaldkondade esindajatest kunstija kultuurisõpru. Seltsi liikmed on kutsutud kunstimuuseumi näituste avamistele, kinnistele seltsi üritustele, loengutele ja ekskursioonidele. Samuti on liikmetel õigus osta soodushinnaga Eesti Kunstimuuseumi trükiseid ning kanda Sõprade Seltsi hõbemärki.

Määramata sihttoetustest ja liikmete aastamaksust laekuva rahaga täiendatakse eelkõige Eesti Kunstimuuseumi kogusid. Mikkel muuseumi näitustegevuse kaudu tiheneb aga koostöö Eesti kunstiko-

gajatega, mis avab kunstipublikule Eesti erakogude rikkused.

Sõprade Seltsi viieliikmelisse juhatusse valiti asutamiskoosolekul Enn Kunila, Kai-Riin Meri, Alur Reinans, Tarmo Saaret ja Kersti Tiik. Esimesel töökoosolekul detsembri alguses valiti Seltsi juhatuse esimeheks Enn Kunila ning aseesimeheks Kai-Riin Meri.

Sõprade Seltsiga saab liituda iga huviline, saates Eesti Kunstimuuseumi Sõprade Seltsi juhatusele kirjaliku avalduse aadressile Weizenbergi 34 / Valge 1, Tallinn 10127 ning tasudes 500-krooni- se liikmemaksu.

Triik, Mägi ja Tassa näitusel "Önningeby kunstnikud" Helsingis

Helsingis, Amos Andersoni Kunstimuuseumis on jaanuari lõpuni avatud suurejooneline näitus Ahvenamaal aastail 1886–1914 tegutsenud Önningeby kunstnikekolooniast. Omaette osana on väljas ka valik aastail 1906–1913 suviti Ahvenamaal viibinud nooreestlaste Nikolai Triigi, Aleksander Tassa ja Konrad Mäe töödest, mis olid möödunud aastal eksponeeritud Adamson-Ericu muuseumi näitusel "Ahvenamaa fenomen" Tallinnas ja Ahvenamaal.

Önningeby kunstnikekoloonia esindas 19. sajandi lõpukümnendil Euroopa kunstielus tüüpilist nähtust – kunstnikest sõpruskondade koondumist loomeimpulsside otsinguil arhailiselt puutumatu loodusega paikadesse. Ahvenamaal viibis paari

aastakümne jooksul kokku ligi kolmkümmend soome, rootsi ja eesti kunstnikku, kes viljelesid valdavalt muljevärsket impressionistlikku vabaõhumaali.

Amos Andersoni muuseumis avatud näitus on esmakordne niivõrd ulatuslik uurimuslik ülevaade sellest Soome kunstiajaloo olulisest peatükist. Eksponeeritud on üle 200 teose mitmekümnest muuseumist ja erakollektsioonist.

Näitus "Önningeby kunstnikud" on Amos Andersoni Kunstimuuseumis Helsingis (Yrjönkatu 27) avatud 27. jaanuarini 2008.

Kersti Koll

Adamson-Ericu muuseumi kuraator

Aasta tegu ja aastate tegu

16. novembril, Eesti Kunstimuuseumi 88. sünnipäeva tähistaval peol anti üle muuseumi selleaastased kolleegipreemiad. Aunimetus "Aasta tegu" anti Kumu kuraatorile Eha Komissarovile näituse "Mälu tagasitulek. Uus kunst Venemaalt" korraldamise eest, aunimetuse "Aastate tegu" pälvis maalikogu ju-

hataja Rita Kroon pikaajalise pühendunud töö eest muuseumis. Eelmisel aastal sai kolleegipreemia aasta teo eest Kumu auditooriumi programmijuht Mare Pedanik, aastate teo auhinda jagasid kauaaegne kunstimuuseumi peavarahoidja Milvi Kuldna ning näituste osakonna juhataja Tiitu Luik.

Eesti Kunstimuuseumi uudised Vikerradios igal kolmapäeval pärast kella 17.00 uudiseid

Saade "Kumuism" Raadio 4 eetris igal kolmapäeval kell 13.30

EESTI KUNSTI TOETUSFOND a/a 10220034379014

agent Eesti Kunstimuuseumi ajaleht / nr 13, detsember 2007 / Weizenbergi 34 / Valge 1, 10127 Tallinn / +372 602 6001, muuseum@ekm.ee / Järgmine agent ilmub märtsis 2008

Toimetaja Anu Allas. Kolleegium: Tiina Abel, Ivar-Kristjan Hein, Sirje Helme, Krista Ivask, Kristiina Pennar, Hanno Soans, Maria-Kristiina Soomre, Kädi Talvoja

agent ilmub koostöös Eesti Ekspressi Kirjastuse ASiga

© Eesti Kunstimuuseum 2007

ISSN 1736-2520

